

Sygn. akt I NKRS 144/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z odwołań E. K. i K. J.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 10 września 2021 r. w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w O., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. [...], po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 września 2022 r.,

uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z 10 września 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w O., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. [...], Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: Rada lub KRS) postanowiła nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie K. J. i E. K. do

pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w O..

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że pomimo iż zespół opiniujący rekomendował obie kandydatki, Rada nie podzieliła jego stanowiska i postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o ich powołanie. Wskazano, że przy podejmowaniu decyzji KRS kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatek, a także uwzględniła wytyczne Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z 16 czerwca 2021 r. (I NKRS 29/21). W przypadku K. J. Rada podniosła, że uwzględniono jej staż zawodowy, publikacje oraz posiadany stopień naukowy doktora nauk prawnych. Zastrzeżenia, skutkujące ostatecznie decyzją o braku rekomendacji, wzbudziły natomiast wyniki w zakresie załatwialności spraw w latach 2019-2021 oraz jeden przypadek przewlekłości postępowania. Odnośnie do E. K. Rada stwierdziła, że wykazuje się ona ponad osiemnastoletnim stażem orzeczniczym, otrzymała bardzo dobrą ocenę kwalifikacyjną oraz pozytywną opinię służbową. Uwzględniono także aktualne dane statystyczne dotyczące tej kandydatki. Rada wyraziła jednak zastrzeżenia odnośnie do kwalifikacji merytorycznych kandydatki – w związku z przedstawioną przez nią w trakcie wysłuchania 16 września 2020 r. analizą i oceną statusu prawnego Rady. W ocenie KRS, dokonana przez kandydatkę wykładnia przepisów ustrojowych dotyczących Krajowej Rady Sądownictwa budziła wątpliwości – szczególnie w kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 25 marca 2019 r. w sprawie o sygn. akt K 12/18.

Ostatecznie KRS wskazała, że o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej żadnej z kandydatek biorących udział w niniejszym postępowaniu zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a przede wszystkim ocena ich kwalifikacji i przygotowania merytorycznego do pracy orzeczniczej w sądzie okręgowym.

Obie kandydatki wniosły odwołania od powyższej uchwały KRS.

Pismem z 25 października 2021 r. pełnomocnik K. J. zaskarżył tę uchwałę w całości, zarzucając jej:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 15 ust. 1 i ust. 3 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – tekst skonsolidowany uwzględniający zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony i art. 41 ust. 1 i 2 lit. a-c Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 2 i art. 32 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustanawiających zasadę otwartości organów Państwa Członkowskiego UE, zasadę dostępu do dokumentów i przejrzystości prac danej jednostki, podczas gdy postępowanie przeprowadzone w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatur na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Okręgowym w O. przeczyło zasadzie otwartości i transparentności działania organu ją przeprowadzającego, tj. KRS, jako że zarówno sposób procedowania, w szczególności brak możliwości zapoznania się przez odwołującą się z opinią służbową Prezesa Sądu Rejonowego w O., jak i przyczyny określonego sposobu posłużenia się kryteriami oceny skarżącej były nieprzejrzyste;

2. art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych, art. 19 TUE, art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: u.KRS), poprzez: niewypełnienie granic uznania w uchwale podjętej przez KRS, które polegało na rezygnacji z powołania na dwa wolne stanowiska sędziowskie bez wnikliwego i wyczerpującego uzasadnienia, w tym wskazania którego z kryteriów skarżąca nie wypełniła w najwyższym stopniu oraz bez wyjaśnienia w uzasadnieniu uchwały, dlaczego Rada nie podzieliła stanowiska zespołu jej członków, co w konsekwencji naruszyło prawa kandydata ubiegającego się o urząd sędziego;

3. art. 42 ust. 1 w z zw. art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 u.KRS, poprzez wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały kryteriów wyboru, jakimi Rada winna kierować się przy ustalaniu kolejności na liście kandydatów, podczas gdy były dwie kandydatury na dwa wolne stanowiska sędziego sądu okręgowego, a więc przy przyjęciu, że kandydat spełnia wszelkie warunki formalne (a jak wynika z dostępnej dokumentacji, na którą powołuje się w swym uzasadnieniu Rada – spełnia), Rada powinna wskazać wzorzec stanowiący odniesienie dokonywanych ocen;

4. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny kandydata na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, poprzez niewskazanie, którego z kryteriów skarżąca nie wypełniła w najwyższym stopniu oraz bez wyjaśnienia w uzasadnieniu uchwały, dlaczego Rada nie podzieliła stanowiska zespołu jej członków, podjęcie uchwały sprzecznej z podstawowymi zasadami prawnymi na skutek oparcia uchwały w głównej mierze na opinii służbowej Prezesa Sądu Rejonowego w O. i zaniechania zastosowania obiektywnych kryteriów, pozwalających na stwierdzenie zachowania minimalnego standardu równego dostępu do służby publicznej oraz równego traktowania, w wyniku czego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie przedstawiono wniosku o powołanie na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w O.;

5. rażące naruszenie przepisów procedury konkursowej, tj.:

1. art. 187 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 20 ust. 1 i art. 21 ust. 2 u.KRS, § 26a ust. 6 zd. 3 uchwały KRS nr 158/2019 w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, poprzez głosowanie przez osobę nieuprawnioną – panią I. Ł., która głosowała za małżonka – członka Rady Z. Ł.;

2. art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 33 ust. 1 oraz art. 35 ust. 2 u.KRS, poprzez brak rozpatrzenia kandydatury skarżącej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS i w konsekwencji podjęcie uchwały dowolnej w stopniu rażącym i sprzecznej z dostępnym Radzie materiałem dowodowym, w tym pominięcie obiektywnych kryteriów (wyników głosowania na kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu, siedemnastoletniego stażu orzeczniczego, wyników ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego, uzyskania stopnia naukowego doktora nauk prawnych, publikacji prawnych, ukończenia studiów podyplomowych i szeregu szkoleń, w tym stażu zagranicznego) i właściwie sporządzonej opinii (ocena kwalifikacji sędziego – art. 57b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju

sądów powszechnych, t.j. Dz.U. 2020, poz. 2071, dalej: p.u.s.p.) i zastąpienie jej „własną” opinią Rady opartej jednak w całości na opinii służbowej Prezesa Sądu Rejonowego w O. i to tylko w zakresie krytycznej oceny danych statystycznych przez niego dokonanej, a dotyczących tzw. załatwialności spraw i tzw. pozostałości, bez dokonania ich samodzielnej interpretacji przez Radę, co skutkowało przypisaniem danym statystycznym – za okres pracy 2019-2021 r. (podczas gdy, udostępnione Radzie dane dotyczyły okresu od 1 lipca 2018 r. do 1 lipca 2021 r.) – całkowicie odmiennego znaczenia niż z nich rzeczywiście wynika, a nadto pominięcie przy ich interpretacji danych dotyczących stabilności orzecznictwa, terminowości sporządzania uzasadnień, wskaźnika zaskarżalności orzeczeń i w konsekwencji posłużeniem się w uzasadnieniu uchwały jedynie niesprecyzowanym określeniem, że „wyniki w zakresie załatwialności spraw oraz pozostałości w referacie budzą zastrzeżenia”, bez szczegółowego przytoczenia tych wyników i wskazania wzorca odniesienia dla tejże oceny;

3. art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS – dokonanie oceny kandydatury K. J. bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych KRS oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny oraz niezgodnie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny jej kwalifikacji, w tym z pominięciem stanowiska Zespołu opiniującego pozytywnie K. J. (3 głosy „za”), bez podania przyczyn jego pominięcia, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, a więc oceną dowolną, a nade wszystko – co wprost wynika z treści uzasadnienia w sposób tendencyjny, niesprawiedliwy, bez przymiotu niezawisłości i stronniczy sposób, co skutkowało nieprzedstawieniem w uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie;

4. art. 35 ust. 2 w związku z art. 33 ust. 1 u.KRS – dokonanie oceny kandydatury skarżącej *de facto* w oparciu o ocenę jednej osoby – Prezesa Sądu Rejonowego w O. – M. N., wyrażoną w opinii służbowej, która nie została skarżącej doręczona, nie była jej znana i do której skarżąca nie miała możliwości się odnieść, do czego zwłaszcza, gdy wyrażona w niej ocena nie jest pozytywna (zarzuca się kandydatce w opinii służbowej, jak wynika z uzasadnienia uchwały, „obniżenie

zaangażowana zawodowego i pogarszające się wyniki w zakresie załatwialności w latach 2019-2021 r.”) skarżąca miała prawo, jako uczestnik postępowania, biorąc pod uwagę, że procedura konkursowa nie przewiduje ocen zaocznych (nieznanych kandydatom), jak i zważywszy na to, że została wydana przez osobę będącą dotychczasowym kontrkandydatem skarżącej w niniejszym konkursie oraz któremu skarżąca wycofała swoje poparcie przy kandydowaniu na członka KRS, a nadto – brak jakiegokolwiek uzasadnienia, dlaczego ta jedna przesłanka oceny K. J., jest ważniejsza niż wszystkie pozostałe wskazane w tym przepisie przesłanki oceny kandydata na stanowisko sędziego, a także pozytywna opinia zespołu KRS oraz danie tej opinii służbowej i to jedynie w części negatywnej dla kandydatki, a której treść nie została jej ujawniona, sformułowanej przez jednoosobowy organ, prymatu nad bardzo dobrymi opiniami organów wieloosobowych czy sędziego wizytatora, uprawnionych z mocy ustawy do wydawania opinii o kandydacie na sędziego Sądu Okręgowego;

5. art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398²⁰ k.p.c. poprzez rozstrzygnięcie wbrew obowiązкови nałożonemu przez Sąd Najwyższy w wyroku kasatoryjnym i pominięcie wszechstronnej i obejmującej cały zgromadzony materiał dowodowy oceny kwalifikacji skarżącej, zgodnie z wytycznym zawartymi w orzeczeniu kasatoryjnym i faktyczne oparcie tej oceny na tylko jednej okoliczności – negatywnej oceny części danych statystycznych, tożsamej z oceną wyrażoną w opinii służbowej Prezesa Sądu Rejonowego w O., przy braku wskazania przyczyn takiego sposobu posłużenia się kryteriami oceny skarżącej oraz formułowanych na tej podstawie wniosków oraz przy braku wskazania wzorca stanowiącego odniesienie dokonywanych ocen.

K. J. wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały KRS i przekazanie jej do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz odwołującej się kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W piśmie z 28 października 2021 r. pełnomocnik E. K. zaskarżył powyższą uchwałę KRS w całości, stawiając jej zarzuty:

1. naruszenia prawa materialnego:

1. art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także art. 47 Karty Praw Podstawowych, art. 19 ust. 1 TUE, art. 42 ust. 1 u.KRS, poprzez niewypełnienie granic uznania w uchwale podjętej przez Radę, które polegało na rezygnacji z powołania na wszystkie wolne stanowiska sędziowskie bez wnikliwego i wyczerpującego uzasadnienia, w konsekwencji naruszyło prawa kandydata ubiegającego się o urząd sędziego;

2. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 25 pkt c Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 u.KRS, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny kandydata na podstawie ustawowych i przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, podjęcie uchwały sprzecznej z podstawowymi zasadami prawnymi na skutek zaniechania zastosowania ustawowych i obiektywnych kryteriów, a zastąpienie ich jednym pozaustawowym kryterium, w wyniku czego podjęto uchwałę o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej żadnej z osób biorących udział w konkursie na dwa wolne stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w O.;

3. rażące naruszenie przepisów procedury konkursowej:

1. art. 10 ust. 1 w zw. z art. 186 ust. 1 i art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez rozpoznanie sprawy odwołującej się przez organ nie będący KRS w rozumieniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, to jest powołany z rażącym naruszeniem zasady trójpodziału władzy, w procedurze niezgodnej z Konstytucją, na skutek czego nie stoi on na straży niezawisłości sądów i niezawisłości sędziów, a wręcz przeciwnie – podporządkowuje sądownictwo władzy wykonawczej i ustawodawczej, co znalazło bezpośredni wyraz w pozaustawowych kryteriach oceny kandydatury skarżącej;

2. art. 187 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 2 u.KRS, poprzez głosowanie przez osobę nieuprawnioną – panią I. Ł., która głosowała za małżonką członka KRS Z. Ł.;

3. art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 33 ust. 1 oraz art. 35 ust. 2 u.KRS, poprzez brak rozpatrzenia kandydatury skarżącej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 u.KRS i w konsekwencji podjęcie uchwały dowolnej w stopniu rażącym i sprzecznej z dostępnym Radzie materiałem dowodowym, a w oparciu o obiektywne kryteria i właściwie sporządzane opinie (oceny kwalifikacji sędziego – art. 57b p.u.s.p.), ale w oparciu o jedno pozaustawowe kryterium przyjęte dowolnie przez Radę;

4. art. 33 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 35 ust. 1-3 u.KRS poprzez dokonanie oceny kandydatury skarżącej bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych KRS oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny oraz niezgodnie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji odwołującej się, stanowiska zespołu KRS opiniującego pozytywnie odwołująca się (3 głosy „za”), z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, a więc ocenę dowolną, a nade wszystko – co wprost wynika z treści uzasadnienia, przeprowadzoną w sposób tendencyjny, niesprawiedliwy, bez przymiotu niezawisłości i stronniczy, co skutkowało nieprzedstawieniem w uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącej na stanowisko sędziego sądu okręgowego;

5. art. 42 ust. 1 w z zw. art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 u.KRS, poprzez wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, w kontekście przyjętych przez Radę kryteriów wyboru, jakimi KRS winna kierować się przy ustalaniu kolejności na liście kandydatów w sytuacji, w której rozpatrywana była tylko jedna kandydatura na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego, a więc przy przyjęciu, że kandydat spełnia wszelkie warunki formalne – tu dwa wolne stanowiska i dwie kandydatki (a jak wynika z dostępnej dokumentacji, na którą powołuje się w swym uzasadnieniu Rada – spełnia);

6. art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398²⁰ k.p.c., poprzez rozstrzygnięcie wbrew obowiązkowi nałożonemu przez Sąd Najwyższy w wyroku kasatoryjnym i pominięcie:

1. braku uzasadnienia kwestii, dlaczego pogląd prawny skarżącej dotyczący niekonstytucyjności KRS w obecnym składzie świadczy o braku jej kwalifikacji merytorycznych do przedstawienia jej kandydatury na

stanowisko sędziego sądu okręgowego, przy całkowitym pominięciu pozytywnej oceny jej pracy przez sędziego wizytatora, pozytywnych opinii Prezesa Sądu i organów samorządu sędziowskiego oraz wyników pracy w zakresie stabilności orzecznictwa i wskaźników statystycznych, a także pozytywnego stanowiska zespołu KRS opiniującego skarżącą (3 głosy „za”),

2. brak uzasadnienia, dlaczego ocena prawna E. K. w ocenie Rady w uzasadnieniu uchwały świadczy o braku kwalifikacji merytorycznych odwołującej się, gdy tymczasem w poprzedniej uchwale dotyczącej tego samego konkursu (uchwała z 24 września 2020 r. nr [...]1) Rada „pracę orzecniczą i osiągnięte wyniki” odwołującej się oceniła pozytywnie, podobnie jak jej merytoryczne kwalifikacje i taką samą kwalifikację merytoryczną przedstawił obecnie zespół KRS, natomiast jej pogląd prawny co do braku legalności obecnej Rady wskazywał wówczas w ocenie Rady na brak kwalifikacji charakterologicznych i etycznych skarżącej,

3. brak wszechstronnej i obejmującej cały zgromadzony materiał dowodowy oceny kwalifikacji skarżącej, zgodnie z wytycznym zawartymi w orzeczeniu kasatoryjnym i faktyczne oparcie tej oceny na tylko jednej okoliczności: kwestionowaniu legalności KRS w obecnym składzie i jakkolwiek brak uzasadnienia, dlatego ta jedna przesłanka oceny skarżącej, niewskazana w art. 35 ust. 2 u.KRS, jest ważniejsza niż wszystkie inne wskazane w tym przepisie przesłanki oceny kandydata na stanowisko sędziego, a także pozytywna opinia zespołu KRS.

E. K. wniosła o:

- zawieszenie postępowania do czasu wyboru KRS zgodnie z art. 2, art. 10 i art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, to jest wyboru Rady, w której skład wejdzie 15 sędziów wybranych przez sędziów, celem zapewnienia odwołującej się rozstrzygnięcia konkursu przez KRS wybraną zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, tak aby ewentualnie powołanie odwołującej się na stanowisko sędziego sądu okręgowego pozbawione było wad prawnych i nie mogło być kwestionowane przed organami sądowymi krajowymi i trybunałami międzynarodowymi oraz aby w pełni zrealizować prawo odwołującej

się do służby publicznej oraz prawo obywateli do wymiaru sprawiedliwości sprawowanego przez sąd ustanowiony zgodnie z ustawą;

- uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania KRS powołanej zgodnie z art. 2, art. 10 i art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS);

- zasądzenie na rzecz odwołującej się kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołania K. J. i E. K. zasługują na uwzględnienie, choć nie wszystkie z podniesionych przez odwołujące się zarzutów uznać należy za zasadne.

Przed dokonaniem zasadniczej oceny postawionych przez odwołujące się zarzutów należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy nie jest kompetentny do merytorycznej oceny słuszności uchwały wydanej przez KRS w zakresie realizowanej przez ten organ oceny poszczególnych kandydatów w danym postępowaniu nominacyjnym. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, jest on bowiem jedynie uprawniony do weryfikacji, czy wydana przez KRS uchwała nie jest sprzeczna z prawem – zwłaszcza w zakresie przestrzegania reguł procedury jej podejmowania, związanych ze stosowaniem jednolitych kryteriów i respektowania jednakowych zasad dostępu do służby publicznej (np. wyroki Sądu Najwyższego z: 25 lutego 2013 r., III KRS 95/13; 25 stycznia 2016 r., III KRS 88/15; 25 maja 2017 r., III KRS 11/17). Tym bardziej, Sąd Najwyższy nie może decydować o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

Odnosząc się do poszczególnych argumentów podniesionych w obu odwołaniach, w pierwszej kolejności należy wskazać, że niezasadny jest zarzut wyrażający się w stwierdzeniu, że KRS nie była należycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady i w związku z tym nieuprawniona do uczestnictwa w postępowaniu w niniejszej sprawie, w tym

opiniowania i rekomendowania kandydatów (w ramach zespołów), głosowania i w efekcie podjęcia zaskarżonej uchwały.

Zdaniem E. K., zmiany w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, dokonane ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), spowodowały, że wybór składu KRS nastąpił z naruszeniem konstytucyjnej zasady podziału i równowagi władz.

Ustosunkowując się do tego zarzutu na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy nie jest kompetentny do oceny zgodności wskazanych przepisów prawnych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W tym względzie właściwy pozostaje Trybunał Konstytucyjny, który badał już zgodność przepisu art. 9a u.KRS z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i uznał, że przepis ten jest zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP (wyrok TK z 25 marca 2019 r., K 12/18, OTK ZU 2019, poz. 17). Tym samym Trybunał Konstytucyjny potwierdził, że KRS, w której składzie zasiada 15 sędziów wybranych przez Sejm RP, jest organem ukształtowanym prawidłowo, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji zarzuty dotyczące wadliwości procedury nominacyjnej, oparte na argumentacji dowodzącej nieprawidłowego ukształtowania personalnego tego organu, nie mogą być uznane za zasadne. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreślano, że powyższe rozstrzygnięcie wyklucza dopuszczalność badania, czy Rada jest ukształtowana zgodnie z Konstytucją RP, co znajduje umocowanie w art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają bowiem moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (tak: wyroki Sądu Najwyższego z: 27 marca 2019 r., I NO 3/19; 29 lipca 2019 r., I NO 89/19; 30 lipca 2019 r., I NO 20/19; 30 lipca 2019 r., I NO 31/19; 2 czerwca 2020 r., I NO 192/19,). W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwracano również uwagę, że hipotetycznej wadliwości uchwały wynikającej z domniemanego braku niezależności KRS nie można utożsamiać z nieistnieniem uchwały ani jej nieważnością z mocy samego prawa, ani z nieważnością postępowania przed Radą (wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2020 r., I NO 188/19). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela

poglądy prawne wyrażone w powyższych wyrokach oraz przedstawioną w nich argumentację.

Sąd Najwyższy dostrzega i respektuje orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym również wyrażone w nim zastrzeżenia, że KRS w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw może nie spełniać warunków niezależności i niezawisłości (np. wyrok TSUE z 19 listopada 2019 r., C-585/18, LEX nr 2741129). Równocześnie jednak zauważa, że wątpliwości te nie są możliwe do uwzględnienia w zakresie w jakim Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 7 października 2021 r. (K 3/21) uznał, iż: „art. 1 akapit pierwszy i drugi w związku z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.) w zakresie, w jakim Unia Europejska ustanowiona przez równe i suwerenne państwa, tworząca „coraz ściślejszy związek między narodami Europy”, których integracja – odbywająca się na podstawie prawa unijnego oraz poprzez jego wykładnię dokonywaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – osiąga „nowy etap”, w którym: a) organy Unii Europejskiej działają poza granicami kompetencji przekazanych przez Rzeczpospolitą Polską w traktatach, b). Konstytucja nie jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, mającym pierwszeństwo obowiązywania i stosowania, c). Rzeczpospolita Polska nie może funkcjonować jako państwo suwerenne i demokratyczne – jest niezgodny z art. 2, art. 8 i art. 90 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Sąd Najwyższy, orzekając w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej i stosując przepisy Konstytucji, która jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ust. 1 Konstytucji RP), zobowiązany jest do respektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, które mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP).

Dokonując oceny podniesionych przez odwołujące się zarzutów nie można nie zauważyć niekonsekwencji w powołanej argumentacji. Z jednej strony, E. K. zaskarżyła bowiem prawidłowość niniejszego postępowania nominacyjnego, stawiając zarzuty związane z fundamentalnymi kwestiami, dotyczącymi jego ważności, z drugiej strony natomiast, przystąpiła do konkursu, mając już wówczas

świadomość istnienia okoliczności, które następnie powołała w swoim odwołaniu, dotyczących składu i sposobu powoływania członków KRS.

Nie można uznać za zasadny, podniesiony przez obie odwołujące się, zarzut głosowania przez osobę nieuprawnioną – niebędącą członkiem KRS w trakcie posiedzenia w dniu 10 września 2021 r. Zachowanie takie stanowiłoby oczywiste naruszenie obowiązujących przepisów, jednakże podniesione w niniejszym postępowaniu zastrzeżenia co do osobistego charakteru głosowania przez jednego z członków KRS zostały oparte jedynie na doniesieniach prasowych i poczynionych przez odwołujące się przypuszczeniach i domniemaniach. Ponadto, jak trafnie dostrzegła E. K. na s. 15 swojego odwołania, przywoływana przez nią rozmowa, zarejestrowana w trakcie posiedzenia KRS, nie dotyczyła głosowania nad zaskarżoną uchwałą. Już z tego tylko względu nie można zasadnie formułować wniosku, że doszło do naruszenia procedury podczas głosowań nad kandydaturami K. J. i E. K..

Sama okoliczność, że KRS nie podjęła decyzji tożsamy z oceną zespołów opiniujących – co zarzucono w odwołaniach – nie może zostać uznana za przejaw naruszenia prawa. Odmienne stanowisko całej Rady od wyrażonego przez część członków jej składu (zespół opiniujący) powinno jednak znaleźć wystarczające wyjaśnienie w treści uzasadnienia uchwały. Przychylić należy się w tym względzie do stanowiska Sądu Najwyższego, wyrażonego w wyroku z 26 stycznia 2017 r. (III KRS 38/16), zgodnie z którym „[c]hoć niewątpliwie stanowisko zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa nie jest dla Rady wiążące, aby można było mówić o wszechstronnym rozważaniu przez Radę sprawy, czyniącym zadość wymogom wynikającym z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2016, poz. 976 ze zm.), konieczne jest wyjaśnienie w uzasadnieniu uchwały, dlaczego Rada nie podzieliła stanowiska zespołu jej członków, w sytuacji gdy: 1) zespół członków Rady jednogłośnie zarekomendował inną kandydaturę, 2) w postępowaniu konkursowym uczestniczyli kandydaci o tak zbliżonym poziomie, że zgromadzone materiały okazały się niewystarczające do udzielenia rekomendacji przez zespół członków Rady i wniesiono do Rady o zaproszenie wszystkich kandydatów biorących udział w danym postępowaniu konkursowym na posiedzenie zespołu celem ich wysłuchania”. W przypadku obu

kandydatek zespół opiniujący jednogłośnie rekomendował powołanie ich na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Podkreślono ich wysokie kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, doświadczenie w stosowaniu prawa, dobre opinie służbowe i wysokie poparcie udzielone przez środowisko sędziowskie. W takiej sytuacji KRS była zatem zobowiązana do wyczerpującego uzasadnienia motywów, z powodu których uznała, że kandydaty K. J. i E. K. nie powinny zostać przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej – zwłaszcza, że w uzasadnieniu Rada podkreśliła, że kierowała się „głównie oceną kwalifikacji i przygotowania merytorycznego kandydatek”. Brak w tym zakresie wystarczającej argumentacji i uzasadnienia, jakie konkretnie deficyty w kwalifikacjach i przygotowaniu merytorycznym obu kandydatek zadecydowały o odmiennej niż zespół ocenie całej KRS, czyni zasadnym również zarzut braku jasności i transparentności kryteriów wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie.

Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że powodem, dla którego KRS odmówiła przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie K. J. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego, była mniejsza załatwialność spraw w latach 2019-2021 oraz odnotowana przewlekłość jednego, prowadzonego przez nią postępowania. Rada nie przedstawiła przy tym innych argumentów, uzasadniających jej ostateczną decyzję. W tej sytuacji należy przyznać rację odwołującej się, że KRS nie dochowała obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i przekroczyła granice swobodnej oceny materiałów. Rada pominęła bowiem ważne okoliczności, które miały istotne znaczenie w kontekście stawianych jej kandydaturze zarzutów. Po pierwsze, nie jest zasadne ocenianie całokształtu kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kandydatki, jedynie w oparciu o wyselekcjonowany okres 2019-2021. Rada zobowiązana jest bowiem do oceny całokształtu okoliczności, co w realiach niniejszej sprawy powinno prowadzić do ustosunkowania się również do otrzymanych przez zespół oceniający uzupełniających danych statystycznych już od 1 lipca 2018 r. Po drugie, Rada nie wyjaśniła na czym miało dokładnie polegać pogorszenie efektywności pracy odwołującej się i jaka miała być tego skala w porównaniu ze wcześniejszym okresem. Przywołując ten argument KRS pominęła przy tym fakt powszechnie znany, jakim było ogłoszenie w Polsce w 2020 r. stanu

zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii COVID-19 – co przełożyło się w sposób istotny na ograniczenia w sprawności funkcjonowania różnych aspektów życia społecznego, w tym także wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały odnotowano też przewlekłość postępowania w referacie odwołującej się, jednakże z opinii sędziego wizytatora wynikało, że powodem jej wystąpienia był błąd popełniony przez referendarza sądowego. Okoliczność ta nie została jednak wzięta przez KRS pod uwagę w ocenie końcowej.

O nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej E. K. do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego zastrzeżenia wobec kwalifikacji merytorycznych tej odwołującej się w związku z przeprowadzoną przez nią analizą i oceną statusu prawnego Rady. Biorąc pod uwagę całokształt kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kandydatki w pracy sędziego, dobrą załatwialność prowadzonych spraw oraz posiadane poparcie środowiska sędziowskiego, Rada powinna szczegółowo uzasadnić z jakich powodów uznała, że wyrażona przez odwołującą się opinia dotycząca oceny statusu prawnego KRS dyskwalifikowała ją jako kandydatkę na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Samo ogólne sformułowanie, że występują „zastrzeżenia odnośnie do kwalifikacji merytorycznych” nie może zostać uznane za wystarczające, a w kontekście przedstawionej w uzasadnieniu uchwały charakterystyki kandydatki, może wręcz stwarzać wrażenie sprzeczności i zastosowania przez KRS kryterium pozaustawowego, niezawartego w art. 35 u.KRS.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie przepisu art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, orzekł jak w sentencji.

[as]